A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2024. szeptember 26.*

„Fellebbezés – Állami támogatások – A Németországi Szövetségi Köztársaság által nagy villamosenergia-fogyasztók javára végrehajtott támogatási program – A hálózati díjak alóli mentesség a 2012–2013-as időszakban – A támogatási programot a belső piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánító határozat – Megsemmisítés iránti kereset – Keresetindítási határidő – Elfogadhatóság – Az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése – Az »állami támogatás« fogalma – Állami források – Adójellegű díj vagy más kötelező díjak”

A C-794/21. P. és C-800/21. P. sz. egyesített ügyekben,

a **Németországi Szövetségi Köztársaság** (képviselik: J. Möller és R. Kanitz, meghatalmazotti minőségben)

fellebbezőnek a C-794/21. P. sz. ügyben

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2021. december 16-án benyújtott fellebbezése tárgyában,

a többi fél az eljárásban:

az **Infineon Technologies Dresden GmbH & Co. KG** (székhelye: Drezda [Németország]),

az **Infineon Technologies AG** (székhelye: Neubiberg [Németország])

(képviselik őket: L. Assmann és M. Peiffer Rechtsanwälte)

felperesek az elsőfokú eljárásban,

az **Európai Bizottság** (képviselik: K. Herrmann, Kovács C. és T. Maxian Rusche, meghatalmazotti minőségben)

alperes az elsőfokú eljárásban,

és

az **Infineon Technologies AG** (székhelye: Neubiberg),

az **Infineon Technologies Dresden GmbH & Co. KG** (székhelye: Drezda)

* Az eljárás nyelve: német.

(képviselik őket: L. Assmann és M. Peiffer Rechtsanwälte)

fellebbezőknek a C-800/21. P. sz. ügyben

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2021. december 17-én benyújtott fellebbezése tárgyában,

a többi fél az eljárásban:

az **Európai Bizottság** (képviselik: K. Herrmann, Kovács C. és T. Maxian Rusche, meghatalmazotti minőségben, segítőjük: H. Heinrich Rechtsanwalt)

alperes az elsőfokú eljárásban,

a **Németországi Szövetségi Köztársaság** (képviselik: J. Möller és R. Kanitz, meghatalmazotti minőségben)

beavatkozó fél az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: K. Jürimäe tanácselnök (előadó), K. Lenaerts, a Bíróság elnöke, a harmadik tanács bírájaként eljárva, N. Piçarra, N. Jääskinen és M. Gavalec bírák,

főtanácsnok: L. Medina,

hivatalvezető: D. Dittert egységvezető,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2023. június 28-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2023. november 9-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

## Ítéletet

1 A C-794/21. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezésében a Németországi Szövetségi Köztársaság az Európai Unió Törvényszéke 2021. október 6-i Infineon Technologies Dresden és Infineon Technologies kontra Bizottság ítéletének (T-233/19 és T-234/19, a továbbiakban: megtámadott ítélet, EU:T:2021:647) hatályon kívül helyezését kéri, amely ítéletben a Törvényszék elutasította az Infineon Technologies Dresden GmbH & Co. KG és az Infineon Technologies AG (a továbbiakban együtt: Infineon társaságok) a Németország által az alapterhelésű fogyasztók részére a StromNEV 19. §-a alapján végrehajtott SA.34045 (2013/C) (ex 2012/NN) támogatási programról szóló, 2018. május 28-i (EU) 2019/56 bizottsági határozat (HL 2019. L 14., 1. o.; a továbbiakban: vitatott határozat) megsemmisítésére irányuló kereseteit.

2 A C-800/21. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezésükkel az Infineon társaságok a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezését kérik.

3 A C-794/21. P. és a C-800/21. P. sz. ügyekben benyújtott csatlakozó fellebbezéseivel az Európai Bizottság szintén a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezését kéri.

## Jogi háttér

4 Az [EUMSZ 108. cikk] alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2015. július 13-i (EU) 2015/1589 tanácsi rendelet (HL 2015. L 248., 9. o.) (39) preambulumbekezdése kimondja:

„Az átláthatóság és a jogbiztonság érdekében indokolt a közvélemény tájékoztatása a bizottsági határozatokról, miközben ugyanakkor fenn kell tartani azt az elvet, hogy az állami támogatásokra vonatkozó határozatok címzettje az érintett tagállam. Ezért indokolt teljes vagy összefoglaló formában közzétenni minden olyan határozatot, amely érintheti az érdekelt felek érdekeit, vagy az ilyen határozatok egy példányát az érdekelt felek rendelkezésére bocsátani, amennyiben ezeket nem tették közzé vagy nem teljes egészében tették közzé.”

5 E rendelet 1. cikkének h) pontja a következőképpen rendelkezik:

„E rendelet alkalmazásában:

[…]

h) »érdekelt fél«: olyan tagállam vagy személy, vállalkozás vagy vállalkozások társulása, amelyek, illetve akinek érdekeit a támogatás nyújtása érintheti, különösen a támogatás kedvezményezettje, a versenytárs vállalkozások és a szakmai szövetségek.”

6 Az említett rendeletnek „A határozatok kihirdetése” című 32. cikkének (3) bekezdése a következőket írja elő:

„A Bizottság az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* közzéteszi azokat a határozatokat, amelyeket a 8. cikk (1) és (2) bekezdése, valamint a 9. cikk alapján hoz.”

## A jogvita előzményei és a vitatott határozat

7 A jogvitának a megtámadott ítélet 1–22. pontjában kifejtett előzményei a következőképpen foglalhatók össze.

### *A szóban forgó törvényi és rendeleti rendelkezésekről*

#### *A hálózati díjaknak a vitatott intézkedések bevezetését megelőző rendszeréről*

8 Az Energiewirtschaftsgesetznek (az energiagazdálkodásról szóló törvény) a 2011. július 26-i Gesetz zur Neuregelung energiewirtschafsrechtlicher Vorschriften (az energiagazdálkodási előírások felülvizsgálatáról szóló törvény) (BGBl. 2011 I, 1554. o.) által módosított, de a 2016. július 26-i Gesetz zur Weiterentwicklung des Strommarktes (a villamosenergia-piac fejlesztéséről szóló törvény) (BGBl. 2016 I, 1786. o.; a továbbiakban: 2011. évi EnWG) által végrehajtott

módosításokat megelőzően hatályos 21. §-a többek között előírta, hogy a hálózati díjaknak észszerűnek, megkülönböztetésmentesnek és átláthatónak kell lenniük, valamint a hálózat hatékony működésének költségein kell alapulniuk.

9 A 2011. évi EnWG 24. §-a felhatalmazta a német szövetségi kormányt arra, hogy rendeleti úton részletes rendelkezéseket állapítson meg egyrészt a hálózati díjak meghatározása általános módszerének meghatározására, másrészt a hálózathasználat különleges eseteinek szabályozására, valamint azon feltételekre vonatkozóan, amelyek mellett a szabályozó hatóság engedélyezheti vagy megtilthatja az egyedi hálózati díjakat.

10 A 2005. július 25-i Stromnetzentgeltverordnung (a hálózati díjakról szóló szövetségi rendelet; BGBl. I., 2225. o.; a továbbiakban: 2005. évi StromNEV-rendelet) 17. §-a határozza meg a hálózatüzemeltetők által az általános díjak megállapításához alkalmazandó számítási módszert. Ez egy kétlépcsős módszer, amely abból áll, hogy először is meghatározzák az összes hálózat különböző éves költségelemeit, majd ezt követően kiszámítják az általános díjakat a hálózati költségek teljes éves összege alapján.

11 Az általános díjak megállapításakor a következő két tényezőt kell figyelembe venni, mégpedig az „egyidejűségi funkciót”, amely annak valószínűségét fejezi ki, hogy egy felhasználó egyéni fogyasztása hozzájárul-e az érintett hálózati szint éves csúcsterheléséhez, valamint az üzemeltetőnkénti maximális bevételküszöböt, amelyet a Bundesnetzagentur (szövetségi hálózati ügynökség, Németország) (a továbbiakban: BNetzA) más hálózatüzemeltetőkkel való összehasonlító elemzés alapján határoz meg, amelynek célja annak elkerülése, hogy a hálózati díjak ellentételezzék a nem hatékony működésből eredő költségeket.

12 A 2005. évi StromNEV-rendelet 19. §-a egyedi díjakról rendelkezik a többi használótól jelentősen eltérő fogyasztási és terhelési profilú használók (a továbbiakban: nem tipikus felhasználók) tekintetében. E díjak azon elvnek megfelelően, amely szerint a hálózati díjak a hálózati költségeket tükrözik, figyelembe veszik e nem tipikus felhasználóknak e költségek csökkentéséhez vagy növekedésének megakadályozásához való hozzájárulását.

13 E tekintetben a 2005. évi StromNEV-rendelet 19. §-ának (2) bekezdése a nem tipikus felhasználók alábbi két kategóriája tekintetében vezet be egyedi díjat:

– azok a használók, akiknek a csúcsterhelési költséghozzájárulása jelentős mértékben eltérhet az ugyanazon hálózati szintre csatlakozott összes többi használó egyidejű éves csúcsterhelésétől, vagyis azok a használók, akik rendszeresen a csúcsterhelési időn kívül fogyasztanak villamos energiát (a továbbiakban: anticiklikus fogyasztók), és

– azok a használók, akiknek éves villamosenergia-fogyasztása eléri a legalább 7000 órát, és meghaladja a 10 gigawattórát (a továbbiakban: alapterhelésű fogyasztók).

14 A 2011. évi EnWG általi módosításáig a 2005. évi StromNEV-rendelet előírta, hogy az anticiklikus fogyasztókkal és az alapterhelésű fogyasztókkal szemben a BNetzA által kidolgozott „fizikai elérési út módszere” alapján kiszámított egyedi díjakat alkalmazzanak. Ez a módszer figyelembe vette az anticiklikus fogyasztók és az alapterhelésű fogyasztók által előidézett hálózati költségeket, és a közzétett általános díjak 20%-ának megfelelő minimális díjtételt (a továbbiakban: minimális díj) írt elő. Ez utóbbi biztosította azon hálózat működtetésének díját, amelyhez az említett fogyasztók csatlakoztak, abban az esetben, ha a fizikai elérési út módszere alapján kiszámított egyedi díjak alacsonyabbak, mint a minimális díj, vagy akár a nullához közelítenek.

*A vitatott intézkedésekről*

15 A 2011. évi EnWG által módosított 2005. évi StromNEV-rendelet 19. §-a (2) bekezdése második és harmadik mondatának megfelelően 2011. január 1-jétől, e rendelkezés visszaható hatályának időpontjától, az alapterhelésű fogyasztók egyedi díjait eltörölték, és azokat a hálózati díjak alóli teljes mentességgel (a továbbiakban: vitatott mentesség) váltották fel, amelyet az illetékes szabályozó hatóság, nevezetesen a BNetzA vagy az érintett tartomány szabályozó hatósága engedélyezett. E mentesség költsége az átvitelirendszer- vagy elosztórendszer-üzemeltetőket terhelte attól függően, hogy a kedvezményezettek mely hálózati szinthez csatlakoztak.

16 A 2011. évi EnWG által módosított 2005. évi StromNEV-rendelet 19. §-a (2) bekezdésének hatodik és hetedik mondata értelmében az átvitelirendszer-üzemeltetők kötelesek voltak visszatéríteni az elosztórendszer-üzemeltetőknek a vitatott mentességből származó bevételkiesést, és egymás között kompenzálni az e mentességgel járó költségeket a 2002. március 19-i Kraft-Wärme-Kopplungsgesetz (a kapcsolt hő- és villamosenergia-termelés előmozdításáról szóló törvény, BGBl. 2002. I., 1092. o.) 9. §-ával összhangban, oly módon, hogy a hálózatukhoz csatlakozó végfelhasználók számára biztosított villamos energia mennyisége alapján kiszámítva valamennyien ugyanolyan terhet viseltek.

17 A 2012. évtől a BNetzA 2011. december 14-i határozata (BK8–11–024, a továbbiakban: 2011. évi BNetzA-határozat) egy finanszírozási mechanizmust hozott létre. E mechanizmus szerint az elosztórendszer-üzemeltetők a végső fogyasztóktól vagy a villamosenergia-szolgáltatóktól pótdíjat (a továbbiakban: vitatott pótdíj) kaptak, amelynek összegét a vitatott mentesség által okozott bevételkiesés ellentételezése céljából visszatérítették az átvitelirendszer-üzemeltetőknek.

18 A vitatott pótdíj összegét minden évben előre, az átvitelirendszer-üzemeltetők állapították meg a BNetzA által meghatározott módszer alapján. A 2012. évre, a mechanizmus működésének első évére vonatkozó összeget közvetlenül a BNetzA határozta meg.

19 E rendelkezések nem érintették a 2011-es évre vonatkozó vitatott mentesség költségeit, következésképpen az egyes átvitelirendszer- és elosztórendszer-üzemeltetőknek ezen év tekintetében viselniük kellett az e mentességgel kapcsolatos veszteségeket.

*A hálózati díjaknak a vitatott intézkedéseket követő rendszeréről*

20 A közigazgatási eljárás során, amely a vitatott határozathoz vezetett, a vitatott mentességet először is semmisnek nyilvánította az Oberlandesgericht Düsseldorf (düsseldorfi regionális felsőbíróság, Németország) 2013. május 8-i határozata, majd a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) 2015. október 6-i határozata. Ezt követően e mentességet 2014. január 1 -jei hatállyal hatályon kívül helyezte a 2013. augusztus 14-i Verordnung zur Änderung von Verordnungen auf dem Gebiet des Energiewirtschaftsrechts (az energiaügyi rendeletek módosításáról szóló rendelet) által módosított 2005. évi StromNEV-rendelet (a továbbiakban: 2013. évi StromNEV-rendelet). A 2013. évi StromNEV-rendelet a jövőre nézve a minimális díj helyett újból bevezette a fizikai elérési út módszere alapján kiszámított egyedi díjakat az általános villamosenergia-fogyasztástól függően (7000, 7500 és 8000 óra éves hálózatkihasználás) 10%-os, 15 %-os és 20%-os átalánydíjakkal (a továbbiakban: átalánydíjak).

21 A 2013. évi StromNEV-rendelet 2013. augusztus 22-től hatályos átmeneti szabályozást vezetett be, amely visszaható hatállyal vonatkozott azokra az alapterhelésű fogyasztókra, akik 2012-ben és 2013-ban még nem részesültek a vitatott mentességben. A fizikai elérési út módszere alapján kiszámított egyéni díjak és a minimális díj helyett e szabályozás e fogyasztókra nézve kizárólag az átalánydíjak alkalmazását írta elő.

### *A közigazgatási eljárásról és a vitatott határozatról*

22 Több panaszt követően a Bizottság 2013. május 4-én közzétette a vitatott intézkedéseken alapuló támogatási program tekintetében az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdése szerinti eljárás megindításáról szóló határozatát (HL 2013. C 128., 43. o.).

23 Egy olyan eljárás végén, amelynek során a Németországi Szövetségi Köztársaság és más érdekelt felek benyújtották észrevételeiket, a Bizottság 2018. május 28-án elfogadta a vitatott határozatot.

24 E határozatban a Bizottság megállapította, hogy 2012. január 1. és 2013. december 31. között a Németországi Szövetségi Köztársaság jogellenesen nyújtott állami támogatást a vitatott mentesség formájában.

25 Konkrétan a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy az állami támogatások összege megfelel a mentességet élvező alapterhelésű fogyasztók által 2012-ben és 2013-ban előidézett hálózati költségeknek, illetve, ha e költségek alacsonyabbak voltak a minimális díjnál, ez utóbbinak.

26 Ezenfelül a Bizottság megállapította, hogy a kérdéses állami támogatások nem felelnek meg a belső piacnak, mivel nem estek az EUMSZ 107. cikk (2) és (3) bekezdésében előírt egyik eltérés körébe sem, és azokat más indokkal sem lehetett összeegyeztethetőnek tekinteni.

27 Ennélfogva a Bizottság a következőképpen határozott:

– a vitatott mentesség az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének értelmében vett állami támogatásnak minősül, amennyiben az alapterhelésű fogyasztók mentességet kaptak az általuk előidézett hálózati költségeknek megfelelő hálózati díjak vagy, amennyiben a hálózati költségek nem érték el a minimális díjakat, e díjak fizetése alól;

– a szóban forgó állami támogatás végrehajtásával a Németországi Szövetségi Köztársaság megsértette az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdését, és a támogatás összeegyeztethetetlen a belső piaccal.

– a szóban forgó program szerint odaítélt egyéni támogatás nem minősül állami támogatásnak, ha a támogatás odaítélése idején megfelel a csekély összegű támogatásokra vonatkozóan az [EUMSZ 107. cikknek] és [az EUMSZ 108. cikknek] a horizontális állami támogatások bizonyos fajtáira történő alkalmazásáról szóló, 1998. május 7-i 994/98/EK tanácsi rendelet (HL 1998. L 142., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 339. o.) 2. cikke alapján elfogadott rendeletben meghatározott feltételeknek, és

– a Németországi Szövetségi Köztársaság egyrészt köteles volt visszafizettetni a kedvezményezettekkel a szóban forgó támogatási program keretében nyújtott, a belső piaccal összeegyeztethetetlen támogatásokat, beleértve a kamatokat is, másrészt pedig köteles volt megszüntetni az e program címén a vitatott határozat elfogadásának időpontjában még függőben lévő kifizetéseket.

## A Törvényszék előtti kereset és a megtámadott ítélet

28 A Törvényszék Hivatalához 2019. április 9-én benyújtott keresetleveleikkel az Infineon társaságok mindegyike keresetet indított a vitatott határozat megsemmisítése iránt.

29 A Törvényszék hatodik tanácsának elnöke 2019. május 15-i határozatával egyesítette a T-233/19. és a T-234/19. sz. ügyet.

30 A Törvényszék hatodik tanácsának elnöke 2019. augusztus 30-i határozatával megengedte a Németországi Szövetségi Köztársaságnak, hogy e tagállam kérelmének megfelelően beavatkozzon az Infineon társaságok kérelmeinek támogatása végett.

31 Keresetük alátámasztása érdekében az Infineon társaságok egyetlen, az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatás hiányára alapított jogalapra hivatkoztak, mivel a vitatott mentességet nem állami forrásokból finanszírozták.

32 A megtámadott ítéletben a Törvényszék elfogadhatónak nyilvánította a kereseteket, majd ezt követően e jogalapot, következésképpen pedig a megsemmisítés iránti kereseteket teljes egészében elutasította.

## A Bíróság előtti eljárás és a felek kérelmei

33 A C-794/21. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezésében a Németországi Szövetségi Köztársaság azt kéri, hogy a Bíróság:

– helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet annyiban, amennyiben az a megsemmisítés iránti keresetet mint megalapozatlant elutasította;

– semmisítse meg a vitatott határozatot;

– a Bizottságot kötelezze a Törvényszék és a Bíróság előtti eljárások költségeinek viselésére.

34 Az Infineon társaságok azt kérik, hogy a Bíróság adjon helyt a C-794/21. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezésnek.

35 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság utasítsa el a C-794/21. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezést, és a Németországi Szövetségi Köztársaságot kötelezze a költségek viselésére.

36 A C-800/21. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezésükben az Infineon társaságok azt kérik, hogy a Bíróság:

– helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet;

– semmisítse meg a vitatott határozatot, vagy másodlagosan utalja vissza az ügyet a Törvényszék elé, és

– a Bizottságot kötelezze a Törvényszék és a Bíróság előtti eljárások költségeinek viselésére.

37 A Németországi Szövetségi Köztársaság kéri, hogy a Bíróság adjon helyt a C-800/21. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezésnek, és kötelezze a Bizottságot a költségek viselésére.

38 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság utasítsa el a C-800/21. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezést, és az Infineon társaságokat kötelezze a költségek viselésére.

39 A C-794/21. P. és C-800/21. P. sz. ügyben benyújtott csatlakozó fellebbezéseiben a Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:

– helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet;

– nyilvánítsa elfogadhatatlannak a T-233/19. és T-234/19. sz. egyesített ügyekben benyújtott megsemmisítés iránti kereseteket;

– a C-794/21. P. sz. ügyben egyrészt a Németországi Szövetségi Köztársaságot kötelezze a Bíróság előtt felmerült költségek viselésére, másrészt pedig az Infineon társaságokat a Törvényszék előtt felmerült költségek viselésére, valamint

– a C-800/21. P. sz. ügyben az Infineon társaságokat kötelezze a Bíróság és a Törvényszék előtt felmerült költségek viselésére.

40 Az Infineon társaságok és a Németországi Szövetségi Köztársaság azt kérik, hogy a Bíróság utasítsa el a csatlakozó fellebbezéseket, és a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

41 A Bíróság elnöke 2023. április 18-i végzésével a szóbeli szakasz lefolytatása és az ítélethozatal céljából egyesítette a C-794/21. P. és a C-800/21. P. sz. ügyeket.

## A csatlakozó fellebbezésekről

42 A Bizottság által előterjesztett csatlakozó fellebbezések az első fokon indított kereset elfogadhatóságának a vitatására irányulnak, ami az ügy érdemére vonatkozóan a fellebbezésben felvetett kérdések előkérdésének minősül. A csatlakozó fellebbezéseket tehát elsőként kell megvizsgálni (lásd ebben az értelemben: 2020. december 3-i Changmao Biochemical Engineering kontra Ministre Bonollo és társai ítélet, C-461/18 P, EU:C:2020:979, 43. pont).

43 Csatlakozó fellebbezései alátámasztására a Bizottság két jogalapra hivatkozik.

### *Az első jogalapról*

*A felek érvei*

44 A csatlakozó fellebbezéseinek alátámasztására felhozott első jogalappal a Bizottság azt kifogásolja, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 37–44. pontjában tévesen alkalmazta a jogot, amikor az EUMSZ 263. cikk hatodik bekezdése értelmében vett „kihirdetés” fogalmának tág értelmezését fogadta el. Így a Törvényszék tévesen állapította meg, hogy a Hivatalos Lapban való bármely közzététel megfelel e fogalomnak, függetlenül attól, hogy az ilyen kihirdetés az EUMSZ 297. cikknek megfelelően feltételét képezi-e a szóban forgó jogi aktus hatálybalépésének, és hogy azt maga a Szerződés írja-e elő.

45 Elsősorban, a Törvényszék értelmezése ellentétes a Bíróságnak a 2017. május 17-i Portugália kontra Bizottság ítéletből (C-339/16 P, EU:C:2017:384, 34–40. pont), valamint a 2019. január 31-i Iordăchescu kontra Parlament és társai végzésből (C-426/18 P, EU:C:2019:89, 22. pont) és a 2019. szeptember 5-i Fryč kontra Bizottság végzésből (C-230/19 P, EU:C:2019:685, 15. pont) következő ítélkezési gyakorlatával. Ezzel az ítélkezési gyakorlattal a Bíróság párhuzamot állított fel az EUMSZ 263. cikk hatodik bekezdése és az EUMSZ 297. cikk között abban az értelemben, hogy a szóban forgó jogi aktus kihirdetése csak akkor képezi a keresetindítási határidő kezdő időpontját, ha az meghatározza e jogi aktus hatálybalépését, és azt maga a Szerződés írja elő.

46 E megközelítést megerősíti az EUMSZ 263. cikk hatodik bekezdésének szó szerinti, rendszertani és teleologikus értelmezése.

47 Ami egyrészt e rendelkezés szövegét illeti, a Bizottság arra hivatkozik, hogy a német nyelvi változat kivételével valamennyi nyelvi változatban szerepel mind az EUMSZ 263. cikk hatodik bekezdésében, mind pedig az EUMSZ 297. cikkben a „kihirdetés” és a „közlés”, illetve az „értesítés” kifejezés, ami bizonyítja, hogy párhuzam áll fenn e két rendelkezés között.

48 Másrészt, ami az EUMSZ 263. cikk hatodik bekezdésének szellemét és célját illeti, az e rendelkezésben meghatározott keresetindítási határidők a jogbiztonság célját szolgálják. Ha a jogalany valamely jogi aktust meg kíván támadni, azt főszabály szerint attól az időponttól számított két hónapon belül kell megtennie, amikor tartalmának végleges változatát a tudomására hozták. Ezzel szemben azon általános hatályú jogi aktusok esetében, amelyeknek nincsenek címzettjei, ez az időpont a Hivatalos Lapban való kihirdetés időpontja. A címzettet megjelölő jogi aktusok esetében az említett időpont az e címzettel való közlés időpontja. Amennyiben olyan jogi aktusról van szó, amelyet nem kell sem kihirdetni, sem közölni, a tudomásszerzés csak kivételesen és másodlagosan minősülhet a keresetindítási határidő megnyílását kiváltó eseménynek. Így az EUMSZ 263. cikk hatodik bekezdése és az EUMSZ 297. cikk közötti párhuzam biztosítja, hogy valamely jogi aktusnak a Hivatalos Lapban tájékoztatási célból történő későbbi közzététele ne vonja maga után a keresetindítási határidő meghosszabbítását, következésképpen pedig a jogbizonytalanságot.

49 Másodsorban, a hivatalos vizsgálati eljárást lezáró bizottsági határozatnak a Hivatalos Lapban történő közzététele nem tekinthető az EUMSZ 297. cikk (2) bekezdésének második albekezdése értelmében vett „kihirdetésnek”. Ezért nem képezi a keresetindítási határidő kezdő időpontját.

50 Egyrészt egy ilyen határozat címzettje az érintett tagállam lenne, és csak őt értesítenék róla. Az EUMSZ 297. cikk (2) bekezdésének harmadik albekezdése értelmében a határozat ezen értesítéssel, nem pedig a Hivatalos Lapban való közzétételével lép hatályba, amely csak arra irányul, hogy tájékoztassa a nyilvánosságot, beleértve a támogatás azon kedvezményezettjeit is, amelyektől az érintett tagállamnak még a határozat közzététele előtt vissza kell téríttetnie e támogatást. Másrészt az említett közzététel nem az EUM-Szerződésből, hanem a 2015/1589 rendeletnek a (39) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett 32. cikkéből ered. E körülmények között a hivatalos vizsgálati eljárást lezáró határozat megtámadására a kedvezményezett vállalkozás rendelkezésére álló keresetindítási határidő kezdő időpontjának meghatározásához az e határozatról való tényleges tudomásszerzést kell alapul venni. Bizonyítható előzetes tudomásszerzés hiányában, jogi fikció alapján a jogi aktusnak a Hivatalos Lapban való közzétételi időpontja minősül tényleges tudomásszerzésnek.

51 Harmadsorban, a Bizottság egy sor olyan érvre hivatkozik, amely szerinte megerősíti az EUMSZ 263. cikk hatodik bekezdésére vonatkozó értelmezését.

52 Először is e rendelkezés rendszerére támaszkodik annak alátámasztása érdekében, hogy valamely jogi aktus közzététele és közlése egyenrangú, és hogy a tudomásszerzés az első kettőhöz képest szubszidiárius eseménynek minősül. E szubszidiaritási viszonyt vonja kétségbe a Törvényszék általi értelmezés, mivel ha a 2015/1589 rendelet 32. cikke alapján történő közzététel egyenértékű lenne az EUMSZ 297. cikk (1) bekezdése szerinti kihirdetéssel, a keresetindítási határidőnek – az érintett tagállammal szemben és az értesítés ellenére – e közzététel időpontjában kellene kezdődnie.

53 Másodszor, a Bizottság úgy véli, hogy a Törvényszék által elfogadott értelmezés fegyveregyenlőtlenséget eredményez azon vállalkozások között, amelyekkel a támogatást visszatérítteti, és azon versenytársaik között, amelyek nem részesültek támogatásban. Míg az előbbiek a gyakorlatban megkapják az érintett tagállamtól a határozat másolatát, az utóbbiaknak a 2015/1589 rendelet 32. cikkének megfelelően meg kell várniuk a határozatnak a Hivatalos Lapban való közzétételét, így e vállalkozások számára eltérőek a tényleges keresetindítási határidők. Ez az értelmezés a Bizottság és azon vállalkozások közötti egyenlőtlenséghez is vezetne, amelyekkel a támogatást vissza kell téríttetni. A kedvezményezett vállalkozás keresetének megválaszolására ugyanis a Bizottságnak két hónapos határidő áll rendelkezésére, míg az említett értelmezés miatt e vállalkozásoknak hosszabb határidő áll rendelkezésére a keresetük előkészítésére.

54 Harmadszor, a Törvényszék az 1998. március 10-i Németország kontra Tanács ítélet (C-122/95, EU:C:1998:94) téves értelmezésére támaszkodik. A vitatott határozattól eltérően ugyanis az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben szóban forgó határozat egyetlen címzettet sem jelölt meg.

55 Negyedszer, a megtámadott ítélet 39. pontja, amelyben a Törvényszék megállapította, hogy az Infineon társaságok szubjektíve számíthattak a vitatott határozatnak a Hivatalos Lapban való közzétételére, figyelmen kívül hagyja a keresetindítási határidők közrendi jellegét.

56 A Németországi Szövetségi Köztársaság és az Infineon társaságok ezzel szemben előadják, hogy az első jogalap nem megalapozott.

*A Bíróság álláspontja*

57 A csatlakozó fellebbezéseinek alátámasztására felhozott első jogalappal a Bizottság vitatja a Törvényszéknek a megtámadott ítélet 37–44. pontjában szereplő megállapításainak megalapozottságát. Álláspontja szerint, ellentétben azzal, amit a Törvényszék e pontokban megállapított, a vitatott határozat megsemmisítése iránti kereset benyújtására nyitva álló határidő az Infineon esetében nem e határozatnak a Hivatalos Lapban való kihirdetésétől, hanem attól az időponttól kezdődött, amikor e társaságok ténylegesen tudomást szereztek az említett határozatról.

58 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a megtámadott ítélet 37–44. pontjában a Törvényszék elutasította a Bizottságnak az Infineon társaságok által a vitatott határozat megsemmisítése iránt benyújtott kereset elkésettségére alapított elfogadhatatlansági kifogását.

59 Ezen ítélet 37–39. pontjának együttes olvasatából kitűnik, hogy a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy a keresetindítási határidő a jelen ügyben a vitatott határozat Hivatalos Lapban való közzétételének időpontjától kezdődött, amely közzétételre 2019. január 16-án került sor, és hogy e határidőt tiszteletben tartották.

60 E megállapítás alátámasztására a Törvényszék az említett ítélet 38. pontjában emlékeztetett arra, hogy a jogi aktusról való tudomásszerzés időpontjának, mint a keresetindítás határideje kezdő időpontjának, az aktus kihirdetéséhez és az arról való értesítéshez képest másodlagos jellege van. Hangsúlyozva, hogy a közzététel nem képezte feltételét a vitatott határozat hatálybalépésének, ugyanezen ítélet 39. pontjában rámutatott arra, hogy e határozatot a 2015/1589 rendelet 32. cikke (3) bekezdésének megfelelően közzé kellett tenni a Hivatalos Lapban, így az Infineon társaságok jogszerűen számíthattak arra, hogy az említett határozatot közzéteszik.

61 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 263. cikk hatodik bekezdése értelmében „[a]z e cikkben szabályozott eljárásokat, az esettől függően, az intézkedés kihirdetésétől vagy a felperessel történő közlésétől, illetve ennek hiányában attól a naptól számított két hónapon belül kell megindítani, amikor arról a felperes tudomást szerzett”.

62 E rendelkezés szövegéből, különösen az „esettől függően” és az „ennek hiányában” kifejezésekből egyértelműen kitűnik, hogy a keresetindítási határidő kezdő időpontját a szóban forgó helyzet alapján kell meghatározni, és hogy az e határidő megnyílásának kiváltására alkalmas három kritérium rangsorolva van.

63 Így a megsemmisítés iránti kereset benyújtására nyitva álló határidő főszabály szerint a jogi aktus kihirdetésével vagy a felperessel való közlésével kezdődik. E két fő kritérium az említett rendelkezés rendszerében egyenrangú helyzetben van abban az értelemben, hogy az említett kritériumok egyike sem másodlagos a másikhoz képest (lásd ebben az értelemben: 2017. május 17-i Portugália kontra Bizottság ítélet, C-339/16 P, EU:C:2017:384, 38. pont).

64 Ezzel szemben, amint arra a Törvényszék a megtámadott ítélet 38. pontjában helyesen rámutatott, a megtámadott jogi aktusról való tudomásszerzés napja, mint a keresetindítási határidő kezdő időpontja, másodlagos jellegű az e jogi aktus kihirdetése vagy közlése napjához képest (lásd ebben az értelemben: 1998. március 10-i Németország kontra Tanács ítélet, C-122/95, EU:C:1998:94, 35. pont), ami végeredményben nem vitatott a jelen esetben.

65 A jelen ügyben az állami támogatásra vonatkozó hivatalos vizsgálati eljárást lezáró vitatott határozat az érintett tagállamot, azaz a Németországi Szövetségi Köztársaságot jelölte meg címzettként, és arról őt az EUMSZ 297. cikk (2) bekezdése harmadik albekezdésének megfelelően értesítették. Ezzel összefüggésben e határozatot a 2015/1589 rendelet 32. cikke (3) bekezdésének megfelelően közzétették a Hivatalos Lapban.

66 Ilyen esetben a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy a jogi aktus címzettje számára – amely aktusról őt értesíteni kellett –, vagyis az érintett tagállam számára a megsemmisítés iránti kereset benyújtására nyitva álló határidő ezen értesítés időpontjától kezdődik, még akkor is, ha a jogi aktust a Hivatalos Lapban is kihirdetik (lásd ebben az értelemben: 2017. május 17-i Portugália kontra Bizottság ítélet, C-339/16 P, EU:C:2017:384, 37. pont).

67 Ezzel szemben az EUMSZ 263. cikk hatodik bekezdésének a Bíróság ítélkezési gyakorlatával összefüggésben értelmezett szó szerinti, teleologikus és rendszertani értelmezéséből az következik, hogy a megsemmisítés iránti kereset benyújtására nyitva álló határidő a jogi aktusnak a Hivatalos Lapban történő kihirdetésétől kezdődik az olyan egyéb érdekelt felek számára, mint az Infineon társaságok, ideértve azt az esetet is, amikor e kihirdetés nem az EUMSZ 297. cikk (2) bekezdésének második albekezdéséből, hanem a másodlagos jog olyan rendelkezéséből ered, mint a 2015/1589 rendelet 32. cikkének (3) bekezdése.

68 Ugyanis először is meg kell állapítani, hogy az EUMSZ 263. cikk hatodik bekezdésének szövege általánosságban utal a jogi aktusok „kihirdetésére” (lásd ebben az értelemben: 2013. szeptember 26-i PPG és SNF kontra ECHA ítélet, C-625/11 P, EU:C:2013:594, 31. pont). Így e szöveg e fogalmat nem köti semmilyen különös feltételhez, különösen a kihirdetési kötelezettség jogalapját illetően.

69 E tekintetben igaz, hogy – amint azt a Bizottság állítja – a Bíróság többek között úgy ítélte meg, hogy a „kihirdetésnek” az EUMSZ 263. cikk hatodik bekezdése értelmében vett fogalma a Hivatalos Lapban való kihirdetésre vonatkozik, amely a jogi aktus hatálybalépésének feltétele, és amelyet az EUM-Szerződés ír elő (lásd ebben az értelemben: 2017. május 17-i Portugália kontra Bizottság ítélet, C-339/16 P, EU:C:2017:384, 36. pont; 2019. január 31-i Iordăchescu kontra Parlament és társai végzés, C-426/18 P, EU:C:2019:89, 22. pont; 2019. szeptember 5-i Fryč kontra Bizottság végzés, C-230/19 P, EU:C:2019:685, 15. pont).

70 Mindazonáltal a Bizottság által képviselt állásponttal ellentétben ebből nem lehet arra következtetni, hogy a „kihirdetésnek” az EUMSZ 263. cikk hatodik bekezdése értelmében vett fogalma erre az esetre korlátozódik.

71 A jelen ítélet 69. pontjában hivatkozott precedenseket ugyanis nem lehet elszigetelten értelmezni, hanem azok a Bíróság azon ítélkezési gyakorlatába illeszkednek, amely az EUMSZ 263. cikk hatodik bekezdése értelmében vett „kihirdetés” fogalmát tágan értelmezte. Így az e 69. pontban említett eseten kívül e fogalom alá tartozik a megtámadott jogi aktusnak a Hivatalos Lapban való olyan közzététele, amely nem a Szerződés által előírt kötelezettségből, hanem az európai uniós intézmények állandó gyakorlatából (lásd ebben az értelemben: 1998. március 10-i Németország kontra Tanács ítélet, C-122/95, EU:C:1998:94, 36. és 39. pont) vagy olyan másodlagos jogi rendelkezésből ered, mint a 2015/1589 rendelet 32. cikkének (3) bekezdése (lásd ebben az értelemben: 2008. november 25-i S. A.BA. R. kontra Bizottság végzés, C-501/07 P, EU:C:2008:652, 23. pont), sőt a valamely uniós intézmény, szerv vagy hivatal honlapján történő közzététel is, amennyiben azt a másodlagos jog írja elő (lásd ebben az értelemben: 2013. szeptember 26-i PPG és SNF kontra ECHA ítélet, C-625/11 P, EU:C:2013:594, 30–32. pont).

72 Másodszor, az EUMSZ 263. cikk hatodik bekezdésének célkitűzéseit illetően emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az e rendelkezés szerinti keresetindítási határidők közrendi jellegűek, és nem a felek vagy a bíróság rendelkezésétől függnek. Ezeket abból a célból vezették be, hogy megóvják a jogbiztonságot annak elkerülése révén, hogy a joghatásokkal bíró uniós jogi aktusokat időbeli határ nélkül meg lehessen kérdőjelezni, valamint hogy az igazságszolgáltatás során elkerüljenek bármely hátrányos megkülönböztetést és önkényes bánásmódot (lásd ebben az értelemben: 1967. december 12-i Muller-Collignon kontra Bizottság ítélet, 4/67, EU:C:1967:51, 479. o.; 1997. január 23-i Coen ítélet, C-246/95, EU:C:1997:33, 21. pont; 2010. november 16-i Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert kontra Bizottság végzés, C-73/10 P, EU:C:2010:684, 52. pont; 2019. január 31-i Iordăchescu kontra Parlament és társai végzés, C-426/18 P, EU:C:2019:89, 21. pont).

73 Márpedig egyrészt a vitatott határozathoz hasonló, állami támogatásra vonatkozó hivatalos vizsgálati eljárást lezáró határozatot illetően úgy tűnik, hogy a tudomásszerzés időpontjától eltérően valamely jogi aktus Hivatalos Lapban való közzétételének időpontja a jogbiztonság érdekében objektív módon és bizonyossággal megállapítható valamennyi olyan érdekelt fél vonatkozásában, akit e határozatról nem értesítettek. E tekintetben közömbös, hogy ez utóbbiak e jogi aktusról annak közzétételét megelőzően tudomást szerezhettek.

74 Ez egyébként magyarázatot ad arra, hogy az EUMSZ 263. cikk hatodik bekezdésének általános rendszerében és a jogbiztonság érdekében a kihirdetés időpontja megelőzi a tudomásszerzés időpontját, amely – amint arra a jelen ítélet 64. pontja emlékeztet – a keresetindítási határidő kezdő időpontjának másodlagos kritériuma. A Bizottság érvelése tehát nem fogadható el, amikor valójában az EUMSZ 263. cikk hatodik bekezdésében említett két kritérium közötti kapcsolat megfordítását javasolja.

75 Másrészt a Bizottság állításaival ellentétben a jelen ítélet 67. és 71. pontjában elfogadott értelmezés alkalmas arra is, hogy az igazságszolgáltatás során elkerüljön bármilyen hátrányos megkülönböztetést vagy önkényes bánásmódot, és ily módon biztosítsa az állami támogatás kedvezményezettjei és a versenytárs vállalkozások fegyveregyenlőségét. Ezen érdekelt felek mindegyike tekintetében ugyanis a keresetindítási határidő ugyanazon időponttól, vagyis a határozatnak a Hivatalos Lapban való kihirdetésétől kezdődik. Ezenkívül, mivel a Bizottság az ilyen határozat kibocsátója, és ő felelős annak a Hivatalos Lapban való közzétételéért, nem hivatkozhat érvényesen a vele szemben fennálló állítólagos fegyveregyenlőtlenségre.

76 Harmadszor, ami a szövegkörnyezetet illeti, a Szerződések szerkezete szintén a Bizottság által javasolt, az EUMSZ 263. cikk hatodik bekezdésében, illetve az EUMSZ 297. cikk (2) bekezdésének második albekezdésében használt „kihirdetés” fogalma közötti szigorú párhuzam ellen szól. E tekintetben ugyanis elegendő megállapítani, hogy bár e két rendelkezés az EUM-Szerződés hatodik része I. címének hatálya alá tartozik, azok nem ugyanazt a tárgyat szabályozzák. Míg az első az intézményekről szóló 1. fejezetében, konkrétan pedig az Európai Unió Bíróságára vonatkozó 5. szakaszában szerepel, addig a második az uniós jogi aktusokról és az elfogadásukra vonatkozó eljárásokról szóló 2. fejezetében található.

77 Mindezen indokok alapján meg kell állapítani, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 37–44. pontjában helyesen állapította meg, hogy az Infineon társaságok esetében a keresetindítási határidő a vitatott határozat Hivatalos Lapban való közzétételének időpontjában kezdődött.

78 Ennélfogva a csatlakozó fellebbezések alátámasztására felhozott első jogalapot mint megalapozatlant el kell utasítani.

### *A második jogalapról*

#### *A felek érvei*

79 A csatlakozó fellebbezéseinek alátámasztására felhozott második jogalappal a Bizottság azt kifogásolja, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 42. pontjában tévesen alkalmazta a jogot.

80 A Törvényszék azáltal, hogy e 42. pontban azt állította, hogy „nem nyert […] bizonyítást, hogy a jelen ügyben az [az Infineon társaságoknak] »hitelt érdemlő« tudomása lett volna a [vitatott] határozatról” annak közzétételét megelőzően, elferdítette a tényeket és a bizonyítékokat. A Bizottság által a Törvényszék előtt előadott körülményekre tekintettel ugyanis nyilvánvaló, hogy e társaságoknak a vitatott határozatnak a Hivatalos Lapban való közzététele előtt, legkésőbb 2018. szeptember 26-án tudomása volt a vitatott határozatról.

81 A Németországi Szövetségi Köztársaság úgy véli, hogy mivel a csatlakozó fellebbezések első jogalapja nem megalapozott, a második jogalap nem releváns a jelen fellebbezések kimenetele szempontjából. Az Infineon társaságok úgy vélik, hogy a második jogalap megalapozatlan.

*A Bíróság álláspontja*

82 A megtámadott ítélet 42. pontjában a Törvényszék rámutatott, hogy „nem nyert mindenesetre bizonyítást, hogy a jelen ügyben az [Infineon társaságoknak] »hitelt érdemlő« tudomása lett volna a [vitatott] határozatról”.

83 E tekintetben a „mindenesetre” kifejezés arra utal, hogy ez az indok a megtámadott ítélet indokolásának mellékes részét képezi. Márpedig az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Törvényszék valamely határozatában a teljesség kedvéért kifejtett indokok ellen irányuló kifogások nem vezethetnek e határozat hatályon kívül helyezéséhez, ezért azok hatástalanok (lásd ebben az értelemben: 2023. december 21-i United Parcel Service kontra Bizottság ítélet, C-297/22 P, EU:C:2023:1027, 55. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

84 Ennélfogva a csatlakozó fellebbezések alátámasztására felhozott második jogalapot mint hatástalant el kell utasítani.

85 Következésképpen a csatlakozó fellebbezéseket teljes egészükben el kell utasítani.

**A fellebbezésekről**

86 A C-794/21. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezésének alátámasztására az Infineon társaságok által támogatott Németországi Szövetségi Köztársaság egyetlen, az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének megsértésére alapított jogalapra hivatkozik.

87 A C-800/21. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezésük alátámasztására az Infineon társaságok két jogalapra hivatkoznak, amelyek közül az első az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének megsértésére, a második pedig a nemzeti jog és a tényállás elferdítésére vonatkozik. A Németországi Szövetségi Köztársaság támogatja az Infineon társaságok által felhozott első jogalapot.

***A C-794/21. P. sz. ügyben előterjesztett egyetlen jogalapról és a C-800/21. P. sz. ügyben előterjesztett első jogalapról***

88 A Németországi Szövetségi Köztársaság és az Infineon társaságok a C-794/21. P. sz. ügyben benyújtott egyetlen jogalapjukkal, illetve a C-800/21. P. sz. ügyben benyújtott első jogalapjukkal azt kifogásolják, hogy a Törvényszék megsértette az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdését, amennyiben tévesen állapította meg, hogy a vitatott mentesség az e rendelkezés értelmében vett „állami forrásból” nyújtott támogatásnak minősül.

89 A Németországi Szövetségi Köztársaság által felhozott egyetlen jogalap három részből áll, amelyek közül az első az „állami forrásból” nyújtott intézkedés fennállásának értékelését lehetővé tévő jogi kritériumra, a második a kötelező díj fennállására, a harmadik pedig az állami ellenőrzésre vonatkozik.

90 Az Infineon társaságok által felhozott első jogalap négy kifogásra osztható, amelyek közül az első három lényegében az előző pontban említett jogi kritériumra, a negyedik pedig a kötelező díj fennállására vonatkozik.

*Az „állami forrásból” nyújtott intézkedés fennállásának értékelését lehetővé tévő jogi kritériumról*

– *A felek érvei*

91 A Németországi Szövetségi Köztársaság egyetlen jogalapjának első részében, az Infineon társaságok pedig az első jogalapjuk első három kifogásában lényegében azt kifogásolják, hogy a Törvényszék téves jogi kritériumot alkalmazott a szóban forgó források állami jellegének értékelése során.

92 Először is a Németországi Szövetségi Köztársaság a Bírósághoz benyújtott beadványaiban azzal az indokkal vitatta a megtámadott ítélet 63–65. és 77. pontját, hogy a Törvényszék tévesen állapította meg, hogy a források állami jellegének meghatározása céljából a végső fogyasztókra vagy ügyfelekre háruló kötelező teher fennállása, valamint a pénzeszközök vagy e pénzeszközök kezelői felett gyakorolt állami ellenőrzés két olyan elem, amelyek „egy alternatíva részét képezik”, így elegendő annak vizsgálata, hogy a vitatott pótdíj adójellegű díjhoz hasonlítható kötelező teher-e. Ezzel szemben kumulatív kritériumokról van szó, amint az többek között a 2008. július 17-i Essent Netwerk Noord és társai ítéletből (C-206/06, EU:C:2008:413, 66., 69., 70., 72. és 75. pont), a 2019. március 28-i Németország kontra Bizottság ítéletből (C-405/16 P, EU:C:2019:268, 72. pont), a 2019. május 15-i Achema és társai ítéletből (C-706/17, EU:C:2019:407), valamint a 2021. szeptember 16-i FVE Holýšov I és társai kontra Bizottság ítéletből (C-850/19 P, EU:C:2021:740) eredő ítélkezési gyakorlatból következik.

93 Ezenkívül a Németországi Szövetségi Köztársaság szerint a Törvényszéknek az alternatív szempontokon alapuló ezen értelmezése ellentmondásban áll a megtámadott ítélet 98–110. pontjával, amelyekben a Törvényszék megvizsgálta az állami ellenőrzés fennállását, noha már megállapította a kötelező teher fennállását.

94 Másodsorban, a Németországi Szövetségi Köztársaság szerint a Törvényszék e megközelítését az EUMSZ 30. és EUMSZ 110. cikk sem támasztja alá, amelyek lényegében a protekcionista intézkedések megszüntetésére és tilalmára vonatkoznak.

95 Harmadsorban, a Németországi Szövetségi Köztársaság azt állítja, hogy az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének azon értelmezése, amely szerint az e rendelkezés által követett céloktól függetlenül vélelmezni kell, hogy minden adó állami eredetű, jogilag téves. Ez az értelmezés a Szerződésekben elő nem írt következményhez vezetne, vagyis ahhoz, hogy a piaci árak bármilyen szabályozása állami források felhasználásához vezetne, és így azt az EUMSZ 108. cikknek megfelelően be kellene jelenteni. Márpedig az ilyen szabályozás az áruk szabad mozgásának, nem pedig az állami támogatásokra vonatkozó szabályok hatálya alá tartozik.

96 Az Infineon társaságok azt kifogásolják, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 63. pontjában tévesen állapított meg két fő tényezőt a források állami jellegének értékelése során, nevezetesen egyrészt a végső fogyasztókra vagy ügyfelekre háruló kötelező teher fennállását, másrészt pedig a rendszer irányítása feletti állami ellenőrzést.

97 Ezen állítás alátámasztása érdekében e társaságok először is hangsúlyozzák, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint csak az olyan támogatás minősül az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett „állami forrásból” nyújtott támogatásnak, amelynek finanszírozása „az állam pénzébe kerül”. Nem elegendő tehát, hogy valamely állami intézkedés kötelező jelleggel magánforrások felhasználását írja elő.

98 Másodszor az említett társaságok úgy érvelnek, hogy az állami források és a magánforrások megkülönböztetése szempontjából releváns kritériumot az állami költségvetéssel való kellően közvetlen kapcsolat fennállása képezi. A magánforrások kötelező újraelosztása, amelyet állami intézkedések írnak elő, ilyen kapcsolat hiányában nem tartozhat az „állami források” fogalma alá.

99 Harmadszor, e kapcsolat fennállását esetről esetre kell megállapítani a Bíróság ítélkezési gyakorlatának fényében, amelyet a Törvényszék figyelmen kívül hagyott. Ezen ítélkezési gyakorlat szerint az említett kapcsolat akkor áll fenn, ha az állam közhatalmi jogosítványokat gyakorol a kötelező hozzájárulás beszedése érdekében, például amikor e hozzájárulás összegét közvetlenül törvény útján határozza meg az említett hozzájárulás kötelezettjeivel szemben, vagy ha a fizetési kötelezettség be nem tartása esetére közigazgatási szankciókat ír elő. Kapcsolat akkor is megállapítható, ha a beszedett összegek esetleges többletét az állami költségvetésbe kell befizetni, ha az állam állami garanciát nyújt, vagy ha a pénzeszközöket kezelő társaság az állam tulajdonában van. Ezzel szemben nem áll fenn kellően közvetlen kapcsolat a kötelező hozzájárulás és az állami költségvetés között, ha az állam nem mond le semmilyen forrásról, vagy ha a kötelező terhek mindvégig megőrzik magánjellegüket. Ellentétben azzal, amit a Törvényszék a megtámadott ítélet 77. pontjában megállapított, a törvény által bevezetett kötelező rendszer ennélfogva nem elegendő az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett „állami források” fennállásának megállapításához.

100 A Bizottság úgy véli, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság által felhozott egyetlen jogalap első része önmagában hatástalan. Azt állítja, hogy az Infineon társaságok által felhozott első jogalap első három kifogása csupán a Bíróság ítélkezési gyakorlatának – végeredményben téves – értelmezését kívánja kifejteni, és azokat e jogalap negyedik kifogásával együtt kell megvizsgálni.

– *A Bíróság álláspontja*

101 A Németországi Szövetségi Köztársaság és az Infineon társaságok lényegében azt kifogásolják, hogy a Törvényszék téves jogi kritériumot alkalmazott annak meghatározása érdekében, hogy a vitatott pótdíjból eredő összegek az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett „állami forrásokból” származnak-e.

102 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett „állami támogatásnak” minősítéshez négy feltételnek kell teljesülnie, vagyis állami beavatkozásnak vagy „állami forrásból” történő beavatkozásnak kell fennállnia, e beavatkozásnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy érintse a tagállamok közötti kereskedelmet, a kedvezményezettje számára szelektív előnyt kell biztosítania, és torzítania kell a versenyt, vagy azzal kell fenyegetnie (2023. január 12-i DOBELES HES ítélet, C-702/20 és C-17/21, EU:C:2023:1, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

103 E feltételek közül az elsőt illetően az állandó ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy valamely intézkedés állami beavatkozásnak vagy „állami forrásból” nyújtott támogatásnak minősíthető, ha egyrészt az intézkedést közvetlenül vagy közvetve ilyen forrásokból nyújtják, másrészt pedig az intézkedés betudható a tagállamnak (2023. január 12-i DOBELES HES ítélet, C-702/20 és C-17/21, EU:C:2023:1, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

104 Ami közelebbről az arra vonatkozó feltételt illeti, hogy az előnyt „állami forrásból” kell nyújtani, a Bíróság az ítélkezési gyakorlatában két olyan kritériumot határozott meg, amely lehetővé teszi annak megállapítását, hogy azok a pénzeszközök, amelyek révén a nemzeti szabályozás alapján

kedvezményes díjszabást biztosítanak, az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett „állami forrásnak” minősülnek (lásd ebben az értelemben: 2023. január 12-i DOBELES HES ítélet, C-702/20 és C-17/21, EU:C:2023:1, 34., 38., 39. és 42. pont).

105 Így elsősorban a nemzeti szabályozás értelmében kötelezően fizetendő adóból vagy más levonásokból származó és e szabályozásnak megfelelően kezelt és felosztott források az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett „állami forrásnak” minősülnek (lásd ebben az értelemben: 2023. január 12-i DOBELES HES ítélet, C-702/20 és C-17/21, EU:C:2023:1, 38. pont).

106 A Bíróság e kritériumot pontosító ítélkezési gyakorlata szerint az állam által a villamosenergia-vásárlókra kivetett pótdíjból eredő összegek a villamos energiát terhelő adóhoz hasonlíthatók, és az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett „állami forrásból” erednek. Ahhoz, hogy ilyennek legyenek tekinthetők, a pénzeszközöknek az érintett tagállam szabályozása által előírt kötelező hozzájárulásokból kell származniuk, és azokat e szabályozásnak megfelelően kell kezelni és szétosztani, függetlenül attól, hogy a finanszírozási mechanizmus szigorú értelemben véve nem tartozik a nemzeti jogban az adójellegű befizetések kategóriájába. Ezzel szemben nem elegendő, ha a rendszer-üzemeltetők a villamos energiának a végső fogyasztóikkal szemben felszámított eladási árába belefoglalják az egyes energiaforrásokból előállított villamos energia törvényben rögzített díjakon történő megvásárlására vonatkozó kötelezettségükből eredő többletköltségeket, ha ez az ellentételezés nem jogi kötelezettségből, hanem csupán a gyakorlatból ered. Ilyen esetben ugyanis a díj nem tekinthető kötelezőnek (lásd ebben az értelemben: 2023. január 12-i DOBELES HES ítélet, C-702/20 és C-17/21, EU:C:2023:1, 34–37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

107 Másodsorban azon tény, hogy az adott összegek folyamatosan állami ellenőrzés alatt maradnak, és így a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok rendelkezésére állnak, elegendő ahhoz, hogy azok „állami forrásnak” minősüljenek (2023. január 12-i DOBELES HES ítélet, C-702/20 és C-17/21, EU:C:2023:1, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

108 A jelen ítélet 105. és 107. pontjában említett kritériumok olyan vagylagos kritériumoknak minősülnek, amelyek lehetővé teszik annak megállapítását, hogy valamely intézkedést az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett „állami forrásból” nyújtanak (lásd ebben az értelemben: 2023. január 12-i DOBELES HES ítélet, C-702/20 és C-17/21, EU:C:2023:1, 42. pont), amint azt a Németországi Szövetségi Köztársaság a tárgyaláson a Bíróságnak a 2023. január 12-i DOBELES HES ítélet (C-702/20 és C-17/21, EU:C:20:231:1) hatályára vonatkozó kérdésére válaszolva elismerte.

109 Ebből először is az következik, hogy a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor a megtámadott ítélet 63–65. és 77. pontjában megállapította, hogy a források EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami jellegét két vagylagos feltétel támaszthatja alá, amelyek közül az egyik a végső fogyasztókra vagy ügyfelekre háruló kötelező teher fennállására, a másik pedig a rendszer irányítása, és különösen a pénzeszközök vagy a pénzeszközök kezelői felett gyakorolt állami ellenőrzésre vonatkozik. A Németországi Szövetségi Köztársaság által a tárgyaláson adott válaszokra tekintettel e tagállam ezen értékelést vitató valamennyi érvét el kell utasítani.

110 Ezenkívül, amennyiben az Infineon társaságok lényegében azt állítják, hogy a Törvényszéknek az állami költségvetés és a vitatott pótdíj közötti kellően közvetlen kapcsolat fennállására vonatkozó kritériumot kellett volna alkalmaznia, meg kell állapítani, hogy a Bíróság jelen ítélet 105–107. pontjában ismertetett ítélkezési gyakorlatának megfelelően a Törvényszék által

helyesen elfogadott alternatívák egyike sem utal ilyen kritériumra. A jelen fellebbezések keretében e társaságok kizárólag a jelen ítélet 105. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében vett kötelező teher fennállását vitatják, amelyet az ítélet 106. pontjában említett elemek fényében kell értékelni. Ezeket a Bíróságnak a megtámadott ítélet 55–62. pontjában felidézett és a 2023. január 12-i DOBELES HES ítélet (C-702/20 és C-17/21, EU:C:2023:1) 34–37. pontjában összefoglalt ítélkezési gyakorlata határozta meg, anélkül hogy ezt a jelen fellebbezések keretében kifejezetten vitatták volna. Márpedig az Infineon társaságok nem bizonyítják, és még csak nem is állítják, hogy a Törvényszék elmulasztotta volna megfelelően figyelembe venni ezeket az elemeket. Mindenesetre hozzá kell tenni, hogy – amint az a megtámadott ítélet 77. és 78. pontjából kitűnik – a Törvényszék ezen ítélkezési gyakorlat alapján megpróbálta megvizsgálni, hogy a vitatott pótdíjat az állam írta-e elő, és azt jogszabályi kötelezettség útján teljes egészében áthárította-e ezen pótdíj végső fizetőire.

111 Másodszor, a Németországi Szövetségi Köztársaság állításával ellentétben nem kifogásolható, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 98–110. pontjában célszerűnek ítélte megvizsgálni a vitatott pótdíj címén beszedett pénzeszközök, illetve a hálózatüzemeltetők feletti állami ellenőrzés fennállását, miután ezen ítélet 97. pontjában állami források felhasználásával járó, adójellegű díj vagy kötelező teher fennállását állapította meg.

112 Igaz, hogy a Törvényszék eltekinthetett volna az állami ellenőrzés fennállására vonatkozó vizsgálattól, figyelemmel az általa vizsgált két feltétel vagylagos jellegére. Ugyanakkor semmi nem zárja ki, hogy a Törvényszék többek között a megfelelő igazságszolgáltatás érdekében olyan mellékes megfontolásokkal folytassa érvelését, mint a jelen ügyben az állami ellenőrzés fennállásával kapcsolatos megfontolások, ahogyan azt a Bíróság a 2023. január 12-i DOBELES HES ítélet (C-702/20 és C-17/21, EU:C:2023:1) 41. pontjában tette.

113 Harmadszor, amennyiben a Németországi Szövetségi Köztársaság azzal érvel, hogy ellentétes lenne az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének célkitűzéseivel annak vélelmezése, hogy minden díj állami eredetű, az érvelése téves előfeltevésen és a megtámadott ítélet téves értelmezésén alapul.

114 Egyrészt ugyanis, amint az a jelen ítélet 105. pontjából kitűnik, nem a bármely díjból finanszírozott pénzeszközök minősülhetnek az e rendelkezés értelmében vett „állami forrásnak”, hanem csak azok, amelyeket a nemzeti szabályozás által előírt, e szabályozásnak megfelelően kezelt és felosztott kötelező díjból finanszíroznak. Másrészt, ahogy arra a Bíróság a jelen ítélet 110. pontjában rámutatott, amint az a megtámadott ítélet 77. és 78. pontjából kitűnik, a Törvényszék éppen annak vizsgálatára törekedett, hogy a vitatott pótdíjat az állam írta-e elő, és azt jogszabályi kötelezettség útján teljes egészében áthárította-e ezen pótdíj végső fizetőire.

115 Negyedszer, ami Németországi Szövetségi Köztársaság által az EUMSZ 30. cikk és az EUMSZ 110. cikk tárgyában kifejtett érvelést illeti, meg kell állapítani, hogy a megtámadott ítélet 86. pontjában a Törvényszék az „[e]gyébiránt” határozószóval bevezetett mellékes indokolásban figyelembe vette az e rendelkezésekre vonatkozó ítélkezési gyakorlatot. Ebből azt a következtetést vonta le, hogy a díj fizetésére kötelezett személy minősége kevésbé lényeges, mivel a díj a szóban forgó termékre vagy az e termékkel kapcsolatos szükségszerű tevékenységre vonatkozik. Hozzátette, hogy a döntő tényező tehát az, hogy a díjat beszedő jogalanyokat nem csupán a saját pénzügyi forrásaikból történő vásárlás kötelezettségével terhelték, hanem az állam őket állami források kezelésével bízta meg.

116 Mivel ez a pont mellékes indokolást tartalmaz, az azt kifogásoló érvelés hatástalan.

117 Mindenesetre meg kell állapítani, hogy a Törvényszék az EUMSZ 30. és EUMSZ 110. cikkre vonatkozó ítélkezési gyakorlatra nem azért hivatkozott, hogy a vitatott pótdíjat e rendelkezések alapján értékelje, hanem annak érdekében, hogy megerősítse az e pótdíjra vonatkozó, az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésére tekintettel végzett elemzését. Következésképpen nem róható fel a Törvényszéknek, hogy összekeverte az EUM-Szerződés e rendelkezései közül az első két rendelkezésből és a harmadik rendelkezésből eredő eltérő jogi rendszereket.

118 A fenti indokokból következik, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság által felhozott egyetlen jogalap első részét, valamint az Infineon társaságok által felhozott első jogalap első három kifogását részben mint hatástalant, részben mint megalapozatlant el kell utasítani.

*A kötelező díj fennállásáról*

– *A felek érvei*

119 A Németországi Szövetségi Köztársaság egyetlen jogalapjának második részében, az Infineon társaságok pedig az első jogalapjuk negyedik kifogásában lényegében azt állítják, hogy a megtámadott ítélet 78–97. pontjában a Törvényszék tévesen alkalmazta az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdését, amikor a vitatott pótdíjat adójellegű díjnak vagy az e rendelkezés értelmében vett „állami források” használatával járó kötelező tehernek minősítette.

120 A Németországi Szövetségi Köztársaság egyrészt arra hivatkozik, hogy különösen a megtámadott ítélet 78., 83., 84. és 86. pontjában a Törvényszék tévesen állapította meg, hogy a szolgáltató és a végső fogyasztó közötti kapcsolat nem meghatározó a kötelező teher fennállásának megállapítása szempontjából, azon téves indokkal, hogy a vitatott pótdíjat nem a villamosenergia-fogyasztásra, hanem a hálózat használatára vetik ki. Másrészt ezen ítélet 85. és 87–90. pontjában a Törvényszék tévesen és indokolás nélkül hivatkozott a beszedési kötelezettségre, és ebből tévesen következtetett a vitatott pótdíj megfizetésének a nemzeti törvényben előírt kötelezettségére. E pótdíj megfizetésére vonatkozó jogszabályi kötelezettség hiányában annak beszedésére csak a polgári jog szabályai alapján kerülhetett sor. A Törvényszéknek az e megállapításhoz és e következtetéshez vezető érvelése ellentétes a Bíróság ítélkezési gyakorlatával.

121 Az Infineon társaságok úgy vélik, hogy a Törvényszék tévesen állapította meg, hogy a vitatott pótdíj állami forrásnak minősül, holott e pótdíj nem áll kellően közvetlen kapcsolatban az állami költségvetéssel, és következésképpen magánforrás marad.

122 Ily módon először is nem áll fenn semmilyen közhatalmi aktus által előírt kötelező teher, és semmilyen, a vitatott pótdíj kötelezettjét terhelő jogszabályi fizetési kötelezettség. 2012-ig a hálózatüzemeltetők nem kötelesek, hanem pusztán jogosultak voltak beszedni ezt a pótdíjat. Ettől az évtől az említett pótdíj beszedését kizárólag a 2011. évi BNetzA-határozat szabályozta, amely nem keletkeztet jogszabályi fizetési kötelezettséget. E határozattal az állam csak közvetetten lépett a hálózatüzemeltetők és a rendszerhasználók közötti polgári jogi jogviszonyba. Ezenkívül, mivel e felhasználók nem címzettjei az említett határozatnak, az nem köti őket. Végeredményben nem hasonlíthatók a villamos energia végső fogyasztóihoz. Így a vitatott pótdíj, amelyet egy köztes szakaszban szedtek be, nem minősül kötelező tehernek a villamos energia végső fogyasztója számára. A megtámadott ítélet 84. pontjában a Törvényszék figyelmen kívül hagyta e pótdíj e végső fogyasztóra való áthárításának jelentőségét.

123 Másodszor, a Törvényszék a megtámadott ítélet 75. pontjában tévesen állapította meg, hogy a 2011. évi BNetzA-határozat érvénytelensége nem volt meghatározó, mivel e határozatot ténylegesen alkalmazták. Mivel a német jogban nem rendelkezett jogalappal, e határozat soha nem volt érvényes, mivel a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) azt az elfogadásának időpontjára visszaható hatállyal megsemmisítette. Márpedig kizárólag érvényes állami intézkedések teszik lehetővé az állami költségvetéssel fennálló kapcsolat megállapítását. Ilyen kapcsolat nem állapítható meg kizárólag a 2011. évi BNetzA-határozat hatásai alapján. Végeredményben a Törvényszék tévesen tekintette elkésettnek az Infineon társaságok e határozat semmisségére alapított és a Törvényszék kérdéseire adott válaszukban előadott érvét.

124 Harmadszor, a vitatott pótdíj összegét nem az állam írja elő, hanem azt a magánhálózat-üzemeltetőknek saját kockázatukra kell kiszámítaniuk. Amint azt a Törvényszék a megtámadott ítélet 95. pontjában megállapította, a Bizottság elismerte, hogy a rendszerhasználó fizetésképtelensége esetén behajthatatlan követelésekből eredő veszteségeket a hálózatüzemeltető viseli. Márpedig a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy ez a szempont nem lényeges annak meghatározása szempontjából, hogy állami forrásokat vettek-e igénybe.

125 Negyedszer, a vitatott pótdíj mindvégig megőrizte magánjellegét. A hálózatüzemeltetők ezt a magánjogi jogviszonyba tartozó hálózathasználati szerződés alapján szedik be. E pótdíj meg nem fizetése esetére semmilyen közigazgatási szankciót nem írtak elő. Az állam nem nyújt állami garanciát arra az esetre, ha a beszedett források nem elegendők a hálózati díjak alóli mentességek fedezésére. Az állam nem rendelkezik a beszedett összegek feletti közvetlen vagy közvetett rendelkezési joggal, hanem az említett pótdíj szabályszerű felhasználásának ellenőrzésére szorítkozik.

126 A Bizottság erre azt válaszolja, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság által előadott érvek a megtámadott ítélet és a Bíróság ítélkezési gyakorlatának téves értelmezésén alapulnak, és mindenképpen hatástalanok. Úgy véli, hogy az Infineon társaságok által felhozott első jogalap negyedik kifogása részben hatástalan, és mindenesetre megalapozatlan.

– *A Bíróság álláspontja*

127 Előzetesen meg kell állapítani, hogy az Infineon társaságok által felhozott első jogalap negyedik kifogása hatástalan. E kifogással ugyanis e társaságok lényegében a Törvényszéknek a jelen ítélet 105. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében vett díj vagy más kötelező díj fennállására vonatkozó értékelését vitatják. Ezzel szemben az említett társaságok egyáltalán nem vitatják azokat az értékeléseket, amelyeket a Törvényszék a C-800/21. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezés kapcsán a jelen ítélet 107. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében vett állami ellenőrzés fennállásával kapcsolatban végzett. Márpedig tekintettel e két kritériumnak a jelen ítélet 108. pontjában megállapított vagylagos jellegére, az állami ellenőrzés fennállása önmagában elegendő azon megállapítás igazolásához, amely szerint a vitatott pótdíj az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami források felhasználásával jár.

128 Mindemellett az Infineon társaságok a C-794/21. P. sz. ügyben benyújtott válaszbeadványukban lényegében megismételték a C-800/21. P. sz. ügyben előterjesztett első fellebbezési jogalapjuk alátámasztására felhozott negyedik kifogásuk alapjául szolgáló érveket. Márpedig a C-794/21. P. sz. ügyben a Németországi Szövetségi Köztársaság egyetlen jogalapjának a díj vagy más kötelező díjak fennállására vonatkozó második részét nem lehet eleve hatástalanként

elutasítani, mivel a Németországi Szövetségi Köztársaság e jogalap harmadik részében az állami ellenőrzés fennállására vonatkozó értékeléseket is vitatja. E körülmények között figyelembe kell venni az Infineon társaságok által a C-794/21. P. sz. ügyben előadott érveket.

129 Elsődlegesen emlékeztetni kell arra, hogy – amint az a jelen ítélet 105. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatból kitűnik – a nemzeti szabályozás értelmében díjból vagy más kötelező díjból származó és e szabályozásnak megfelelően kezelt és felosztott források az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett „állami forrásnak” minősülnek.

130 A jelen ügyben a Törvényszék, miután a megtámadott ítélet 78–96. pontjában értékelte a vitatott pótdíjat, ezen ítélet 97. pontjában megállapította, hogy e pótdíj állami források felhasználásával járt. E következtetés alátámasztása érdekében rámutatott, hogy a 2011. évi BNetzA-határozat arra kötelezte az elosztórendszer-üzemeltetőket, hogy beszedjék a vitatott pótdíjat a hálózathasználóktól, és az ennek megfelelő bevételeket az átvitelirendszer-üzemeltetőknek utalják át. Azt is megállapította, hogy e pótdíj mechanizmusa biztosította a hálózatüzemeltetők számára a vitatott mentesség miatt őket ért bevételkiesés teljes kompenzációját, mivel az említett pótdíj összege az e mentesség miatt megkövetelt források összegéhez igazodott. Hangsúlyozta továbbá, hogy ezt az összeget a 2011. évi BNetzA-határozatban rögzített módszer alapján állapították meg, azzal, hogy a 2012. évre vonatkozóan ugyanezen pótdíj eredeti összegét e határozat állapította meg.

131 A Németországi Szövetségi Köztársaság és az Infineon társaságok négy érvcsoporttal vitatják ezeket az értékeléseket.

132 Először is meg kell vizsgálni azt az érvet, amellyel az Infineon társaságok azt kifogásolják, hogy a Törvényszék a 2011. évi BNetzA-határozatból vezette le a vitatott pótdíj beszedésének kötelezettségét, holott e határozatot a német bíróságok semmisnek nyilvánították.

133 E tekintetben először is a megtámadott ítélet 75. pontjában a Törvényszék megállapította, hogy a 2011. évi BNetzA-határozat joghatásainak hiányára alapított érvet késedelmesen hozták fel a Törvényszék előtt.

134 Ez a megállapítás nem tartalmaz téves jogalkalmazást.

135 Nem vitatott ugyanis, hogy a Törvényszék előtt az Infineon társaságok ezt az érvet csak a Törvényszék által feltett kérdésekre adott válasz szakaszában hozták fel. Az említett érv ezenkívül nem tekinthető az első fokon benyújtott keresetlevélben felhozott és az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett „állami támogatás” hiányára alapított egyetlen jogalap kiegészítésének, mivel e jogalap önmagában nem kérdőjelezte meg a 2011. évi BNetzA-határozat által kiváltott hatások fennállását, hanem a Bizottság által e határozatból levont értékelések vitatására irányult. Következésképpen a Törvényszék helyesen alkalmazta az eljárási szabályzata 84. cikke (1) bekezdésének rendelkezéseit, amikor megállapította, hogy ugyanezen érv elkésettsége miatt elfogadhatatlan.

136 Másodszor mindenesetre meg kell állapítani, hogy a jelen ítélet 132. pontjában említett érveknek nem lehet helyt adni.

137 Ugyanis sem a támogatási program – különösen a nemzeti jogra tekintettel fennálló – esetleges jogellenessége, sem annak megsemmisítése nem fosztja meg azt „állami támogatás” jellegétől, mivel e jogellenesség vagy megsemmisítés ellenére az ilyen program a gyakorlatban hatásokat

váltott ki (lásd ebben az értelemben: 2005. március 3-i Heiser ítélet, C-172/03, EU:C:2005:130, 38. pont; 2016. december 21-i Bizottság kontra Aer Lingus és Ryanair Designated Activity ítélet, C-164/15 P és C-165/15 P, EU:C:2016:990, 69. pont), amint azt a Törvényszék a megtámadott ítélet 75. pontjában lényegében helyesen megállapította. Végeredményben, amint azt a Törvényszék e pontban szintén helyesen állapította meg, az állami támogatásokra vonatkozó szabályok tényleges érvényesülése jelentősen gyengülne, ha e szabályok alkalmazásától el lehetne tekinteni pusztán amiatt, hogy a gyakorlatban alkalmazott támogatási intézkedést később *ab initio* semmisnek nyilvánították. Így e tekintetben irreleváns, hogy a támogatási program esetleges megsemmisítése visszaható hatályú, mivel egy bizonyos időszakban a programot ténylegesen alkalmazták a gyakorlatban (lásd analógia útján: 2012. november 6-i Bizottság kontra Magyarország ítélet, C-286/12, EU:C:2012:687, 44. és 45. pont).

138 Másodsorban, a Németországi Szövetségi Köztársaság és az Infineon társaságok azt állítják, hogy a Törvényszék tévesen állapította meg a végső fogyasztókat terhelő, a vitatott pótdíj megfizetésére vonatkozó kötelezettség fennállását, akiket ezenkívül tévesen határoztak meg úgy, hogy azok magukban foglalják a hálózathasználókat is.

139 Először is, a vitatott pótdíj végső fizetőinek azonosítását illetően a Törvényszék a megtámadott ítélet 83. pontjában megállapította, hogy e pótdíj csak a hálózatüzemeltetők és a hálózathasználók közötti jogviszonyra vonatkozik, mivel e pótdíjat nem a villamosenergia-fogyasztás, hanem a hálózathasználat következtében szedik be. Ebből ezen ítélet 84. pontjában azt a következtetést vonta le, hogy nem releváns az a kérdés, hogy a villamosenergia-szolgáltatók kötelesek voltak-e áthárítani az említett pótdíjat a villamos energia végső fogyasztóira. Álláspontja szerint ugyanis a pótdíj végső fizetői a hálózat használói, vagyis maguk a szolgáltatók, valamint a hálózathoz közvetlenül csatlakozó végső fogyasztók, nem pedig a többi végső fogyasztó.

140 E tekintetben azon megfontolás, amely szerint a vitatott pótdíjat a hálózat használatának következtében szedik be, és az a megfontolás, amely szerint a hálózathasználókat végső fogyasztóknak kell tekinteni, a ténybeli értékelés körébe tartozik. Márpedig az elferdítésre vonatkozó bármely állítás hiányában nem feladata a Bíróságnak az ilyen értékelés felülvizsgálata.

141 Az EUMSZ 256. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből és az Európai Unió Bírósága alapokmánya 58. cikkének első bekezdéséből ugyanis az következik, hogy a fellebbezés kizárólag jogkérdésre vonatkozhat. Ezért kizárólag a Törvényszék rendelkezik hatáskörrel a releváns tények megállapítására és értékelésére, valamint a bizonyítékok értékelésére. E tények és bizonyítékok értékelése tehát – az elferdítésük esetét kivéve – nem minősül jogkérdésnek, amelyet mint ilyet fellebbezés keretében a Bíróságnak felül kellene vizsgálnia (2021. március 4-i Bizottság kontra Fútbol Club Barcelona ítélet, C-362/19 P, EU:C:2021:169, 46. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

142 Másodszor, ami a hálózathasználók fizetési kötelezettségének fennállását illeti, a megtámadott ítélet 85. és 87–89. pontjából kitűnik, hogy a Törvényszék átvette a Bizottság azon megállapításait, amelyek szerint a 2011. évi BNetzA-határozat az elosztórendszer-üzemeltetőket a vitatott pótdíj beszedésének és áthárításának kötelezettségével terhelte, és hogy e határozat előírta, hogy az e pótdíjból származó bevételeket havonta átutalják a különböző átvitelirendszer-üzemeltetőknek. Ebből a Törvényszék azt a következtetést vonta le, hogy a közigazgatási hatóság által szabályozási intézkedés útján bevezetett vitatott pótdíj kötelező jellegű volt a hálózathasználókra nézve.

143 Így a Törvényszék által tett ténybeli megállapításokból – amelyek felülvizsgálata nem feladata a Bíróságnak – kitűnik, hogy a 2011. évi BNetzA-határozat arra kötelezte az elosztórendszer-üzemeltetőket, hogy beszedjék a vitatott pótdíjat a hálózathasználóktól. Az sem vitatott, hogy a Törvényszék által a megtámadott ítélet 12., 67. és 94. pontjában tett ténybeli megállapításokra tekintettel nem a Bíróság feladata annak vizsgálata, hogy e határozat előírta-e azt a módszert, amely szerint a vitatott pótdíj összegét az átvitelirendszer-üzemeltetőknek minden évben meg kell határozniuk.

144 Márpedig a jelen ítélet 106. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlat fényében meg kell állapítani, hogy az olyan kötelező pótdíjból eredő összegek, amelyet – mint a vitatott pótdíjat – olyan rendeleti jellegű intézkedés ír elő, amely nevesíti azokat az – akár magánjogi – jogalanyokat, amelyek feladata e pótdíjnak az ezen intézkedéssel szintén nevesített, fizetésre kötelezettektől való beszedése, és amely meghatározza az említett pótdíj összegének megállapítását és éves kiigazítását lehetővé tévő – akár általános – módszert, az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett „állami forrásból” származnak. Különösen, mivel ugyanezen díj forrása olyan jogszabályi intézkedés, amely a hálózatüzemeltetőket kötelezi annak beszedésére, nem állítható, hogy az egy egyszerű gyakorlatból ered.

145 E tekintetben közömbös, hogy a szabályozási intézkedés csak a hálózatüzemeltetőket terhelő, a vitatott pótdíj beszedésére vonatkozó kötelezettséget ír elő, anélkül hogy kifejezetten meghatározná az e pótdíj megfizetésére vonatkozóan a hálózathasználókat terhelő kötelezettséget. Az említett pótdíj beszedésére vonatkozó jogszabályi kötelezettség hatékony érvényesülése ugyanis szükségképpen magában foglalja a díjfizetők e díj fizetésére vonatkozó szimmetrikus kötelezettségét.

146 A fentiekből az is következik, hogy az a körülmény, hogy a vitatott pótdíjhoz hasonló díjat „köztes szinten” szedik be, anélkül hogy a villamosenergia-szolgáltatók kötelesek lennének áthárítani a végső ügyfeleikre, nem döntő tényező e pótdíjnak a jelen ítélet 105. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében vett díjnak vagy kötelező díjnak való minősítése szempontjából.

147 Ezenfelül, amennyiben az Infineon társaságok arra hivatkoznak, hogy a vitatott pótdíj beszedésére vonatkozó kötelezettség 2012 előtt nem állt fenn, elegendő megjegyezni, hogy – amint az a jelen ítélet 24. pontjából kitűnik – a vitatott határozat csak a 2012. január 1. és 2013. december 31. közötti időszakra vonatkozik.

148 Harmadsorban, ami a vitatott mentesség által okozott költségek kompenzációját illeti, egyrészt a Törvényszék a 2011. évi BNetzA-határozatra hivatkozva a megtámadott ítélet 91., 92. és 95. pontjában átvette a Bizottság által a vitatott határozatban tett azon megállapítást, amely szerint a vitatott pótdíj mechanizmusa biztosította a hálózatüzemeltetők számára a vitatott mentesség miatt őket ért bevételkiesés teljes kompenzációját, mivel e pótdíj összege az e mentesség miatt megkövetelt források összegéhez igazodott.

149 Márpedig az az értékelés, amely szerint a vitatott pótdíj összegének meghatározására szolgáló, a 2011. évi BNetzA-határozatban előírt módszernek lehetővé kellett tennie a vitatott mentességgel kapcsolatos valamennyi költség fedezését, a Törvényszék ténybeli értékelésének körébe tartozik, amelyet a jelen ítélet 141. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatnak megfelelően a fellebbezés szakaszában az elferdítésre vonatkozó bármely állítás hiányában nem feladata a Bíróságnak felülvizsgálni.

150 Másrészt, ami a fizetésképtelenségből eredő bevételkiesést illeti, amelyet gazdaságilag az elosztórendszer-üzemeltetők viselnek, a Törvényszék a megtámadott ítélet 95. pontjában megállapította, hogy az ilyen veszteség nem minősül bevételkiesésnek a szóban forgó rendszer értelmében, és ezt az a tény igazolja, hogy a hálózatüzemeltetők és a vitatott pótdíj végső fizetői közötti jogviszony magánjogi jogviszony.

151 Márpedig a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy az állami szabályozás által előírt kötelező hozzájárulásokból fizetett olyan alapot, amelyet ugyancsak e szabályozásnak megfelelően kezelnek és osztanak szét, az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett „állami forrásnak” lehet minősíteni, még ha azt a hatóságtól elkülönülő jogalany is kezeli (2013. december 19-i Association Vent De Colère! és társai ítélet, C-262/12, EU:C:2013:851, 25. pont; 2019. május 15-i Achema és társai ítélet, C-706/17, EU:C:2019:407, 54. pont).

152 Ennélfogva, és amennyiben az ilyen jogalanyok a hálózatüzemeltetőkhöz hasonlóan kötelesek beszedni a szóban forgó díjakat, az a körülmény, hogy az ezen üzemeltetők és a vitatott pótdíj végső fizetői közötti kapcsolatok magánjogi jogviszonyok, nem akadálya annak, hogy az e pótdíjból fizetett pénzalapok állami forrásoknak minősüljenek. Ugyanez vonatkozik arra a körülményre, hogy a bevételkiesést, ideértve a vitatott pótdíj meg nem fizetését is, fizetésképtelenség esetén az említett kezelők viselik. Mindenesetre az Infineon társaságok nem terjesztettek elő egyetlen olyan érvet sem, amely kifejezetten annak bizonyítására irányulna, hogy a Törvényszék azon megállapítása, amely szerint az ilyen veszteségek nem minősülnek a szóban forgó rendszer értelmében vett bevételkiesésnek, téves jogalkalmazáson alapul.

153 Negyedszer, ami az Infineon társaságok által a vitatott pótdíj meg nem fizetése esetén a szankció vagy az állami garancia hiányára, valamint azon körülményre alapított érveket illeti, hogy az állam nem rendelkezhet közvetlenül a beszedett összegekkel, elegendő megállapítani, hogy a jelen ítélet 106. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatra tekintettel e körülmények nem feltétlenül elengedhetetlenek az ezen ítélet 105. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében vett, állami források felhasználásával járó díj vagy más kötelező díjak fennállásának megállapításához.

154 A fenti indokok fényében a Németországi Szövetségi Köztársaság által felhozott egyetlen jogalap Infineon társaságok által támogatott második részét mint megalapozatlant el kell utasítani. Az Infineon társaságok által felhozott első jogalap negyedik kifogása hatástalan, így e jogalapot teljes egészében el kell utasítani.

*Az állami ellenőrzésről*

– *A felek érvei*

155 Egyetlen jogalapjának harmadik részében a Németországi Szövetségi Köztársaság lényegében azt kifogásolja, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a vitatott pótdíjból származó pénzeszközök felett állami ellenőrzés áll fenn.

156 A Bizottság úgy véli, hogy e rész megalapozatlan, és mindenesetre hatástalan.

– *A Bíróság álláspontja*

157 Amint az a jelen ítélet 104–108. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatból kitűnik, a nemzeti szabályozás értelmében vett, e szabályozásnak megfelelően kezelt és felosztott adó vagy más kötelező díj fennállása, valamint a szóban forgó összegek feletti állami ellenőrzés fennállása az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett „állami forrás” azonosítását lehetővé tevő két vagylagos kritériumnak minősül.

158 A jelen ügyben a Törvényszék a megtámadott ítélet 97. pontjában megállapította, hogy a vitatott pótdíj ezen ítélkezési gyakorlat értelmében „állami forrás” felhasználásával járó, adójellegű díjnak vagy kötelező tehernek minősül. Amint az a jelen ítélet 127–154. pontjából kitűnik, a Németországi Szövetségi Köztársaság nem tudta bizonyítani, hogy a Törvényszék e megállapítása téves jogalkalmazáson alapul.

159 Márpedig az említett megállapítás önmagában elegendő annak kimondásához, hogy a szóban forgó intézkedést az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett „állami forrásból” nyújtották, anélkül hogy meg kellene vizsgálni, hogy a szóban forgó összegek állami ellenőrzés alatt álltak-e.

160 Következésképpen a Németországi Szövetségi Köztársaság egyetlen jogalapjának harmadik része hatástalan.

161 A fenti indokok összességéből következik, hogy a C-794/21. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezés alátámasztására felhozott egyetlen jogalapot mint részben hatástalant, részben pedig megalapozatlant teljes egészében el kell utasítani.

***A C-800/21. P. sz. ügyben előterjesztett második jogalapról***

*A felek érvei*

162 Az Infineon társaságok arra hivatkoznak, hogy a Törvényszék több alkalommal elferdítette a tényeket és a nemzeti jogot.

163 Először is a megtámadott ítélet 12., 66., 93. és 99. pontjában szereplő állításokkal ellentétben a BNetzA nem állapította meg a vitatott pótdíj összegét. Épp ellenkezőleg, e pótdíjat a hálózatüzemeltetők határozzák meg, amint az a vitatott határozat (61), (75) és (123) preambulumbekezdéséből kitűnik.

164 Másodszor, ellentétben azzal, amit a Törvényszék a megtámadott ítélet 92. pontjában megállapított, a BNetzA nem írta elő az átvitelirendszer-üzemeltetők számára az említett pótdíj kiszámításának igen részletes módszerét. A 2011. évi BNetzA-határozat e tekintetben csak nagyon általános követelményeket tartalmaz, amint az a vitatott határozat (61), (75) és (123) preambulumbekezdéséből kitűnik.

165 Harmadszor, ellentétben a megtámadott ítélet 93., 99., 106. és azt követő pontjaiban tett megállapításokkal, a hálózatüzemeltetőknek a hálózati díjak alóli mentességből eredő bevételkiesését nem teljes egészében a vitatott pótdíj finanszírozza. A Törvényszék e tekintetben figyelmen kívül hagyta azt a tényt, hogy a 2011. évi BNetzA-határozat csak a hálózat azon

fizetésképtelen felhasználóival szembeni beszedési intézkedésekre vonatkozik, akik nem felelnek meg a hálózati díjak alóli mentesség feltételeinek. Ezzel szemben a hálózatüzemeltetők viselik a vitatott pótdíj hálózathasználók általi meg nem fizetésének következményeit.

166 Negyedszer, ellentétben azzal, amit a Törvényszék a megtámadott ítélet 85. pontjában megállapított, a hálózatüzemeltetők a nemzeti jog alapján nem kötelesek beszedni a vitatott pótdíjat. Egyrészt a 2011. évi BNetzA-határozatot semmisnek nyilvánították, és az nem válthatott ki joghatásokat. Másrészt a nemzeti jog értelmében e határozat semmilyen joghatást nem válthat ki a hálózathasználókra nézve.

167 A Bizottság úgy véli, hogy e jogalapot mint nyilvánvalóan megalapozatlant el kell utasítani.

*A Bíróság álláspontja*

168 Amint arra a jelen ítélet 141. pontja emlékeztet, a fellebbezés kizárólag jogkérdésre vonatkozhat. Mivel kizárólag a Törvényszék rendelkezik hatáskörrel a releváns tények megállapítására és értékelésére, valamint a bizonyítékok értékelésére, e tények és bizonyítékok értékelése – az elferdítésük esetét kivéve – nem minősül jogkérdésnek, amelyet mint ilyet fellebbezés keretében a Bíróságnak felül kellene vizsgálnia.

169 Következésképpen a Törvényszék által a nemzeti jog tekintetében tett megállapítások fellebbezés keretében történő vizsgálata során – amely megállapítások az állami támogatások területén ténybeli megállapításoknak minősülnek – a Bíróság hatásköre csak annak vizsgálatára terjed ki, hogy e jogot a Törvényszék elferdítette-e (2014. április 3-i Franciaország kontra Bizottság ítélet, C-559/12 P, EU:C:2014:217, 79. pont; 2023. december 14-i Bizottság kontra Amazon.com és társai ítélet, C-457/21 P, EU:C:2023:985, 20. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Az ilyen elferdítésnek nyilvánvalóan ki kell tűnnie az ügy irataiból, anélkül hogy a tényállás és a bizonyítékok újbóli értékelése szükséges lenne (2014. április 3-i Franciaország kontra Bizottság ítélet, C-559/12 P, EU:C:2014:217, 80. pont).

170 Ezenkívül, ha valamely fellebbező a tényállás vagy a bizonyítékok Törvényszék általi elferdítésére hivatkozik, akkor az EUMSZ 256. cikk, az Európai Unió Bírósága alapokmánya 58. cikkének első bekezdése és a Bíróság eljárási szabályzata 168. cikke (1) bekezdésének d) pontja alapján pontosan meg kell jelölnie a Törvényszék által elferdített adatokat, és bizonyítania kell azokat az elemzési hibákat, amelyek a Törvényszéket az értékelése során ezen elferdítéshez vezették (2016. november 30-i Bizottság kontra Franciaország és Orange ítélet, C-486/15 P, EU:C:2016:912, 99. pont; 2022. április 28-i Yieh United Steel kontra Bizottság ítélet, C-79/20 P, EU:C:2022:305, 53. pont).

171 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy noha második jogalapjukkal az Infineon társaságok a nemzeti jogi elemek és a tények többféle elferdítését róják fel a Törvényszéknek, pusztán a jelen ítélet 163–166. pontjában szereplő állítások ismertetésére szorítkoznak. A legcsekélyebb magyarázat vagy bizonyítás nélkül hivatkoznak tehát a Törvényszék állításai és a vitatott határozatban szereplő állítások, illetve a 2011. évi BNetzA-határozat tartalma közötti állítólagos ellentmondásokra. Az ennyire homályos állítások nem elegendőek az elferdítés megállapításához.

172 Ebből következik, hogy a C-800/21. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezés alátámasztására felhozott második jogalapot mint nyilvánvalóan megalapozatlant el kell utasítani.

173 Következésképpen, mivel a Bíróság a C-794/21. P. és a C-800/21. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezések alátámasztására felhozott valamennyi jogalapot elutasította, e fellebbezéseket teljes egészükben el kell utasítani.

## A költségekről

174 A Bíróság eljárási szabályzata 184. cikkének (2) bekezdése értelmében, ha a fellebbezés megalapozatlan, a Bíróság határoz a költségekről. E szabályzat 138. cikkének (1) és (2) bekezdése, amelyeket e szabályzat 184. cikkének (1) bekezdése értelmében a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell, akként rendelkezik, hogy a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte, és több pervesztes fél esetén a Bíróság határoz a költségek megosztásáról.

175 A jelen ügyben a Németországi Szövetségi Köztársaság és az Infineon társaságok pervesztesek lettek a C-794/21. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezésre, illetve a C-800/21. P. sz. ügyben benyújtott fellebbezésre vonatkozó valamennyi kérelmük tekintetében, míg a Bizottság pervesztes lett az ezen ügyekben benyújtott csatlakozó fellebbezésekre vonatkozó valamennyi kérelme tekintetében.

176 Ilyen feltételek mellett a jelen ügy körülményeinek helyes mérlegelése azt kívánja, hogy mindegyik fél maga viselje saját költségeit.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

1) **A Bíróság a fellebbezéseket és a csatlakozó fellebbezéseket elutasítja.**

2) **A Németországi Szövetségi Köztársaság, az Infineon Technologies Dresden GmbH & Co. KG, az Infineon Technologies AG és az Európai Bizottság maga viseli saját költségeit.**

Aláírások